

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen och till vissa lagar som har samband med den**PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL**

I denna proposition föreslås det att utlänningslagen, lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning, lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal och lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning ändras.

I propositionen föreslås det att uppehållstillstånd på grund av arbete förbinds med arbete så att uppehållstillståndet under den tid som föreskrivs i lagen inte får återkallas när en utländsk arbetstagare blir arbetslös. Enligt förslaget får arbetsgivaren en skyldighet att underrätta Migrationsverket om anställningsförhållandet upphör, och skyldigheten förenas med hot om sanktioner. Det föreslås att rätten att arbeta med stöd av uppehållstillstånd för arbetstagare utvidgas till att gälla branscher där det har konstaterats råda verklig brist på arbetskraft. Dessutom preciseras bestämmelserna om hur arbetsgivare uträttar ärenden elektroniskt och på papper.

Det görs författningsöversyn i fråga om bestämmelserna om ändringssökande i lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning och lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 2025.

MOTIVERING

Klän

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen (301/2004) 71 b § 3 mom. samt 72 b, 81 a, 81 c och 82 §, sådana de lyder, 71 b § 3 mom. samt 72 b och 81 c § i lag 216/2023, 81 a § i lagarna 216/2023, 389/2023 och 225/2024 samt 82 § i lagarna 216/2023 och 389/2023, samt
fogas till lagen en ny 58 a §, i stället för den 58 a § som upphävts genom lag 720/2018, och en ny 72 c § som följer:

58 a §

När uppehållstillstånd inte återkallas

Om innehavaren av ett uppehållstillstånd som beviljats för arbete är arbetslös tillämpas inte 58 § 5 mom., om arbetslösheten har varat högst

- 1) tre månader och utlännen har haft uppehållstillstånd i mindre än två år,
- 2) sex månader och utlännen har ett i 73 § avsett uppehållstillstånd för specialsakkunnig, ett i 74 § 1 mom. 4 punkten avsett uppehållstillstånd för skötsel av ledningsuppgifter på högsta nivå eller mellannivå i ett företag eller ett i 80 § avsett uppehållstillstånd för tillväxtföretagare, eller
- 3) sex månader och utlännen har haft ett annat uppehållstillstånd som beviljats för arbete än ett i 2 punkten avsett uppehållstillstånd i minst två år.

Om arbetslöshet enligt 1 mom. 3 punkten varar mer än tre månader, får Migrationsverket begära att utlännen lägger fram bevis på att utlännen har tillräckliga tillgångar för att trygga sin försörjning.

71 b §

Arbetsgivarens informationsskyldighet

Arbetsgivaren ska lämna Migrationsverket den information som avses i denna paragraf elektroniskt i den webbtjänst som är avsedd för ändamålet. Om det finns särskilda skäl får arbetsgivaren lämna uppgifterna på annat sätt än elektroniskt på en blankett som fastställts av Migrationsverket.

72 b §

Regionala riktlinjer för anlitaandet av utländsk arbetskraft

Närings-, trafik- och miljöcentralen följer i samråd med arbetsmarknadsparterna arbetsmarknadsrådet i sitt område och fattar ett beslut i vilket det utfärdas riktlinjer för de allmänna villkoren för anlitaandet av utländsk arbetskraft inom centralens verksamhetsområde.

72 c §

Riksomfattande förteckning över branscher med brist på arbetskraft

Arbets- och näringsministeriet fastställer i samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralerna de branscher med brist på arbetskraft som lider av problem med tillgång på arbetskraft i hela riket. Branscherna fastställs utifrån arbetsförvaltningens och Statistikcentralens statistiska material om antalet sysselsatta och arbetslösa samt lediga arbetsplatser och med beaktande av de regionala riktlinjer som avses i 72 b §. Bestämmelser om branscherna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

81 a §

Rätt att arbeta med stöd av uppehållstillstånd

Obegränsad rätt att arbeta har en utlänning som har beviljats

- 1) permanent uppehållstillstånd, EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta enligt 56 a § eller kontinuerligt uppehållstillstånd på annan grund än arbete,
- 2) uppehållstillstånd på grund av familjeband,
- 3) tillfälligt uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd eller annan humanitär invandring,
- 4) tillfälligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a eller 52 d §,
- 5) uppehållstillstånd med stöd av 54 b eller 75 §,
- 6) uppehållstillstånd på grund av att utlänningen är förhindrad att lämna landet med stöd av 51 §.

Begränsad rätt att arbeta har en utlänning som har beviljats

- 1) uppehållstillstånd för arbetstagare, varvid rätten att arbeta gäller både en eller flera branscher enligt vad som bestäms i ett beslut enligt 72 § 3 mom. och branscher med brist på arbetskraft som fastställts med stöd av 72 c §,
- 2) uppehållstillstånd för specialsakkunnig enligt 73 § eller något annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete enligt 74 §, varvid rätten att arbeta gäller i enlighet med grunden för tillståndet,
- 3) uppehållstillstånd som beviljats för arbete på någon annan grund än den som nämns i 1 punkten, varvid rätten att arbeta dessutom omfattar rätten att utföra arbete som avses i 73 § och 74 § 1 mom. 4, 5 och 8–10 punkten.

En utlänning som utrikesministeriet med stöd av 69 § 3 mom. har beviljat uppehållstillstånd för utförande av bygg-, reparations- eller underhållsarbete vid en beskickning har rätt att utföra det arbete för vilket uppehållstillståndet beviljats.

En utlänning som arbetar med stöd av uppehållstillstånd beviljas på ansökan rätt att arbeta utan begränsning av bransch eller någon annan begränsning, om det finns grundad anledning att misstänka att utlänningens arbetsgivare på ett betydande sätt har försummat sina skyldigheter som arbetsgivare eller på något annat sätt utnyttjat utlänningen och om utlänningens nya arbetsgivare till ansökan fogar de uppgifter som avses i 71 b § 1 mom. och, om Migrationsverket kräver det, de uppgifter som avses i 71 b § 2 och 3 mom.

Sådan rätt att arbeta som baserar sig på denna paragraf ska, med undantag av sådant uppehållstillstånd som avses i 3 mom., antecknas i anslutning till utlänningens uppehållstillstånd.

81 c §

Rätt att inleda arbete samt rättens varaktighet

Rätten att arbeta inleds när ett uppehållstillstånd som ger den rätten har beviljats och upphör när uppehållstillståndets giltighetstid löper ut. Rätten enligt ett nytt uppehållstillstånd börjar gälla när tillståndet har beviljats.

Rätt att arbeta med stöd av 81 a § 2 mom. 4 punkten inleds när ett uppehållstillstånd för arbete har beviljats. Rätten att arbeta bibehålls tills det anställningsförhållande upphör som har inletts

under giltighetstiden för den förordning som utfärdats med stöd av 72 c §, även om förordningen ändras. Rätten att arbeta upphör när uppehållstillståndets giltighetstid löper ut.

Har en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd gjorts medan det tidigare uppehållstillståndet varit gällande, får utlänningen fortsätta arbeta i enlighet med det tidigare tillståndet tills uppehållstillstånd har beviljats enligt den nya ansökan eller tills ett avslagsbeslut vunnit laga kraft.

Om en utlänning har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 74 § 1 mom. 1–3 eller 11 punkten, upphör rätten att arbeta när tillståndets giltighetstid går ut.

Om en utlännings rätt att arbeta grundar sig på visum eller visumfrihet, gäller rätten högst den tid som anges i 81 b §. Tiden för rätten att arbeta förlängs inte av att en ansökan om uppehållstillstånd görs medan visumet eller visumfriheten är gällande. Rätten att arbeta upphör oberoende av vad som föreskrivs i 81 b § när ett beslut om avvisning av personen i fråga blir verkställbart.

Om rätten att arbeta grundar sig på uppehållstillstånd och personen i fråga utvisas, upphör rätten att arbeta när beslutet om utvisning blir verkställbart.

Om rätten att arbeta grundar sig på en ansökan om internationellt skydd, upphör rätten att arbeta när beslutet om att utlänningen ska avlägsnas ur landet blir verkställbart eller utlänningsansökan om internationellt skydd har förfallit.

Om rätten att arbeta eller rätten att bedriva privat näringsverksamhet grundar sig på en ansökan om tillfälligt skydd, upphör rätten när utlänningsansökan om tillfälligt skydd har avslagits eller förfallit.

82 §

Arbetsgivarens och uppdragsgivarens skyldigheter

Arbetsgivaren ska försäkra sig om att utlänningar som anställs eller är anställda har rätt att arbeta.

Arbetsgivaren ska

1) lämna Migrationsverket uppgifter om den arbetstagare som anställts, anställningsförhållandets längd, lönen, arbetstimmarna och det kollektivavtal som ska tillämpas, när arbetsgivaren anställer en icke-unionsmedborgare, en därmed jämförbar person eller en familjemedlem till någon av dessa,

2) underrätta förtroendemannen, förtroendeombudet och arbetarskyddsfullmäktigen på arbetsplatsen om namnet på den utlänning som avses i 1 punkten samt det kollektivavtal som ska tillämpas,

3) underrätta Migrationsverket om namnet på och kontaktuppgifterna till den utländska arbetstagare som avses i 1 punkten när arbetstagaren upphör eller har upphört att arbeta samt orsaken till och tidpunkten för upphörande av arbetet.

Arbetsgivaren ska på arbetsplatsen förvara uppgifter om anställda utlänningar och om grunderna för deras rätt att arbeta så att arbetarskyddsmyndigheten vid behov kan granska uppgifterna utan svårigheter. Arbetsgivaren ska förvara uppgifterna två år efter det att utlänningsansökningsförhållande upphört.

När arbetstagare som är anställda hos en utländsk arbetsgivare arbetar i entreprenad- eller underentreprenadarbete, som hyrd arbetskraft eller inom ramen för företagsintern förflyttning tillämpas 1 och 3 mom. samt skyldigheten enligt 2 mom. 2 punkten att lämna uppgifter till förtroendemannen, förtroendeombudet och arbetarskyddsfullmäktigen också på den som låter utföra entreprenaden eller underentreprenaden och den som låter utföra arbetet.

Huvudentreprenören eller en annan huvudsaklig utförare på en byggarbetsplats och den arbetsgivare som utövar huvudsaklig bestämmanderätt på ett varvsområde ska försäkra sig om att en utlänning som arbetar på området har rätt att arbeta. Arbetsgivarens förvaringsskyldighet som nämns i 3 mom. tillämpas även på huvudentreprenören och någon annan huvudsaklig utförare samt på den arbetsgivare som utövar huvudsaklig bestämmanderätt.

Bestämmelser om beställarens och avtalspartens skyldigheter när ett företag som etablerat sig i en annan stat utstationerar arbetstagare till Finland finns i lagen om beställarens utrednings- skyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006). Bestämmelser om minimianställningsvillkor, det utstationerande företags skyldigheter, beställarens skyldig- heter, samarbete och befogenheter i fråga om arbetarskyddsmyndigheten samt statsgränsöver- skridande verkställighet av ekonomiska administrativa sanktionsavgifter och böter finns i lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016).

De uppgifter och underrättelser som avses i 2 mom. ska lämnas senast den sjunde dagen efter det att arbetstagaren har anställts eller har upphört eller upphör att arbeta. De uppgifter som avses i 2 mom. 1 och 3 punkten ska lämnas till Migrationsverket elektroniskt i den webbtjänst som är avsedd för ändamålet. Om det finns särskilda skäl får arbetsgivaren lämna uppgifterna och underrättelserna på annat sätt än elektroniskt på en blankett som fastställts av Migrations- verket. Med avvikelse från vad som ovan föreskrivs om tidsfristerna är tidsfristen för lämnande av uppgifter när de lämnas på en blankett tio dagar i stället för sju dagar.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om ändring av lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning (224/2024) 9 § 4 och 5 mom. och
fogas till lagen en ny 9 a § som följer:

9 §

Återkallelse av EU-blåkort eller beslut att inte förlänga EU-blåkort

Om en innehavare av EU-blåkort är arbetslös ska 1 mom. 2 och 4 punkten och 2 mom. 3 punkten inte tillämpas, om arbetslösheten har varat högst sex månader.

Om Migrationsverket tillämpar 2 mom. 2 eller 5 punkten, ska verket höra innehavaren av EU-blåkort och ge en tidsfrist på sex månader för att söka nytt arbete.

9 a §

Arbetsgivares skyldighet att lämna underrättelser

Om en innehavare av EU-blåkort blir arbetslös, ska arbetsgivaren underrätta Migrationsverket om saken senast den sjunde dagen.

Underrättelsen ska lämnas till Migrationsverket elektroniskt i den webbtjänst som är avsedd för ändamålet. Om det finns särskilda skäl får arbetsgivaren lämna underrättelsen på annat sätt än elektroniskt på en blankett som fastställts av Migrationsverket. Med avvikelse från vad som föreskrivs om tidsfristen i 1 mom. är tidsfristen för lämnande av uppgifter när de lämnas på en blankett tio dagar i stället för sju dagar.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) 31 § och
fogas till lagen en ny 9 a § som följer:

9 a §

Grunder för att inte återkalla ICT-uppehållstillstånd

Bestämmelserna i 9 § 3 mom. tillämpas inte, om

- 1) innehavaren av ett ICT-uppehållstillstånd är en praktikant som är arbetslös och vars arbetslöshet har varat högst tre månader, eller vars arbetslöshet har varat högst sex månader om praktikanten har haft uppehållstillståndet i minst två år, eller
- 2) innehavaren av ett ICT-uppehållstillstånd är en chef eller specialist som är arbetslös och vars arbetslöshet har varat högst sex månader.

31 §

Ändringssökande

Vid sökande av ändring tillämpas i fråga om fastställande av behörig förvaltningsdomstol 192 § 1 och 2 mom. i utlänningslagen. Vid sökande av ändring tillämpas dessutom bestämmelserna om arbetsgivarens besvär rätt i 194 § i den lagen, bestämmelserna om beviljande av besvärstillstånd hos högsta förvaltningsdomstolen i 196 § 4 mom. i den lagen och bestämmelserna om ingivande av besvärsskrift i 197 § 1 och 3 mom. i den lagen. I övrigt tillämpas vid sökande av ändring i förvaltningsdomstol lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om ändring av 23 § i lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017) 23 § som följer:

23 §

Ändringsökande

Vid sökande av ändring tillämpas i fråga om fastställande av behörig förvaltningsdomstol 192 § 1 mom. i utlänningslagen. Vid sökande av ändring tillämpas dessutom bestämmelserna om arbetsgivarens besvärsmått i 194 § i den lagen, bestämmelserna om beviljande av besvärstillstånd hos högsta förvaltningsdomstolen i 196 § 4 mom. i den lagen, bestämmelserna om ingivande av besvärsskrift i 197 § 1 och 3 mom. i den lagen och bestämmelserna om avgörande av ansökan som avser verkställighet i 199 § i den lagen. I övrigt tillämpas vid sökande av ändring i förvaltningsdomstol lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 20

Statsminister

Petteri Orpo

Arbetsminister Arto Satonen

*Bilagor
Parallelltexter*

Click or tap here to enter text.

Statsrådets förordning

om branscher med riksomfattande brist på arbetskraft

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 72 c § i utlänningslagen (301/2004):

1 §

De branscher som lider av problem med tillgång på arbetskraft i hela riket är

- 1) sjukskötare,
- 2) närvårdare,
- 3) allmänläkare,
- 4) barnträdgårdslärare,
- 5) hemvårdare (hemvårdstjänster),
- 6) applikationsplanerare,
- 7) specialister inom socialt arbete,
- 8) speciallärare.

2 §

Denna förordning träder i kraft den 202 .

Helsingfors den 202

Arbetsminister
Arto Satonen

Regeringsråd
Jarmo Tiukkanen